
Huomautusmahdollisuuden varaaminen kuntien yhdistymisesityksestä

KhVi 18.03.2024 § 40
60/00.06.01/2023

Valmistelija

Virolahden kunnanjohtaja Otto Koskela, puh. 0401992146.

Haminan kaupunginvaltuuston (29.8.2023, §34) ja Virolahden kunnanvaltuuston (4.9.2023, §34) yhteisesti päättämä kuntaliitoksen selvitystyö lokakuussa 2023 ja selvitystyön ohjausryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 17.10.2023. Selvitystyön ensimmäisessä vaiheessa arvioitiin kuntien rakenteiden, toiminnan ja palveluiden nykytilaa ja kartoitettiin mahdollisia muutos- ja kehittämistarpeita. Viranhaltijatyöryhmät saivat valmiiksi ensimmäisen vaiheen väliraporttinsa marraskuussa ja niiden tuloksia käsiteltiin johtoryhmän kokouksessa. Väliraportteihin sisältyi nykytilan perusteellinen kuvaus (palvelurakenne, toimipisteet, henkilöstö, kustannustiedot, yhteistyörakenteet, vahvuudet, heikkoudet jne.) sekä keskeiset huomiot kuntien toiminnan yhtäläisyyksistä ja eroavaisuuksista.

Selvitystyön toinen vaihe eli kuntaliitoksen edellytysten, etujen ja riskien kartoittaminen sekä yhdistyneen kunnan suunnittelu käynnistyi joulukuussa 2023. Työryhmät arvioivat yhdistyneen kunnan toiminnan ja palvelujen järjestämistä ja analysoivat yhdistymisen vaikutuksia molempiin kuntiin. Selvitystyön toisessa osassa arvioitiin myös asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä lähidemokratian toteutumista uudessa kunnassa sekä yhdistymisen etuja ja haittoja elinvoimaisen ja toimintakykyisen kunnan näkökulmasta.

Työryhmät esittelivät työn tuloksia selvitystyön johtoryhmälle tammikuussa 2024, jonka jälkeen johtoryhmä ja ohjausryhmä keskittyivät selvitysraportin sekä yhdistymissopimuksen luonnosteluun yhdessä kummankin kunnan valtuuston kanssa. Lopullinen selvitysraportti koostuu työryhmien valmisteleman ja johtoryhmän valitseman laajan tiedon lisäksi kuntien toimittamasta aineistosta kuten tilastollisesta tietomateriaalista sekä muista alueellisista tietoaineistoista sekä selvityksistä.

Yhdistymisesityksen valmistelu on toteutettu kuntarakennelain 7 §:n mukaan yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa siten kuin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta on säädetty. Haminan kaupungin yhteistyötoimikunnassa kuntaliitosselvityksen sisältöjä ja etenemistä on käsitelty 30.10.2023, 14.12.2023 ja 8.2.2024 sekä tullaan käsittelemään 21.3.2024. Virolahden kunnan yt-toimikunnassa kuntaliitosselvitystä ja sen etenemistä käsiteltiin 10.10.2023, 21.1.2024 ja 30.1.2024 sekä tullaan käsittelemään 19.3.2024. Lisäksi molempien kuntien henkilöstön edustajat ovat olleet kuntaliitosselvityksen ohjausryhmän jäseniä. Henkilöstöä on kuultu myös henkilöstötilaisuuksissa Haminassa 14.2.2024 ja Virolahdella 22.2.2024. Tilaisuuksissa esiteltiin kuntaliitosselvitystä ja sen tuloksia sekä arvioitiin vaikutuksia henkilöstöön. Tilaisuuksissa henkilöstö esitti näkemyksiään selvityksestä ja mahdollisesta kuntaliitoksesta.

Kuntarakennelain 7 §:n mukaan yhdistymisesityksen valmistelussa kunkin kunnan velvollisuudesta huolehtia kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista säädetään kuntalain 5 luvussa ja vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta henkilöille, joiden

elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin kuntien yhdistymisellä voi olla huomattava vaikutus, säädetään hallintolain 41 §:ssä. Kuntaliitosselvityksen lähtökohdista ja tavoitteista, aikataulusta sekä valmisteluvastuussa olleista ohjaus-ryhmän, johtoryhmän ja työryhmien toiminnasta on informoitu kuntien nettisivuilla. Haminassa <https://www.hamina.fi/haminan-ja-virolahden-kuntaliitosselvitys/> ja Virolahdella <https://www.hamina.fi/haminan-ja-virolahden-kuntaliitosselvitys/>. Nettisivuilla on myös kokoustiedotteet ja niiden kautta on ollut myös linkki palautteita varten, Haminan kaupungin palautepalvelun ja Virolahden kunnan palautelomakkeen kautta.

Kuntaliitosselvityksen aikana kummassakin kunnassa järjestettiin asukas- ja sidosryhmätapaaminen 6.3.2024. Tilaisuuksissa esiteltiin kuntaliitosvalmistelun kulkua ja selvityksen tuloksia. Lisäksi tilaisuuksissa kerrottiin, miten varataan halukkaille mahdollisuus lausua virallinen näkemyksensä kuntaliitoksen valmistelusta.

Kuntarakennelain 7 §:n mukaan kunnanhallituksen on varattava kunnan asukkaille ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuus tehdä huomautus ehdotuksesta kuntien yhdistymisesitykseksi. Huomautus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun huomautusten tekemistä koskeva kuulutus on kunnassa julkaistu siten kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan. Huomautusajan jälkeen kunnanhallitus antaa huomautuksista lausunnon ja tekee kuntien yhdistymisestä ehdotuksen valtuustolle.

Selvitysraportin luvussa ”7 Kuntaliitoksen toteutumisen edellytykset ja vaikutukset” on arvioitu kuntaliitoksen edellytyksiä ja vaikutuksia sekä etuja ja riskejä. Mahdollisen kuntaliitoksen tarvetta ja kuntarakennelain 4 §:n edellytysten täyttymistä on käsitelty luvussa 8 ja todettu, että kaikki neljä lain edellytystä täyttyvät.

Yhdistymissopimukseen on kirjattu, että Haminan kaupungin ja Virolahden kunnan yhdistyminen toteutettaisiin siten, että Virolahden kunta lakkaisi 31.12.2024 ja yhdistyisi Haminan kaupunkiin. Uusi kunta aloittaisi toimintansa 1.1.2025.

Mikäli yhdistymisesitys hyväksytään, hakee uusi kunta valtion harkinnanvaraista yhdistymisavustusta 4,5 miljoonaa euroa.

Yhdistymissopimus ja selvitysraportti ovat tämän pykälän liitteinä.

Yhteisesti linjattu aikataulu päätöksentekoon asti on seuraava:

- 1) Kunnan/kaupunginhallitus varaa kunnan asukkaille ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuuden tehdä huomautus kuntaliitoksesta aikavälillä 19.3. - 17.4.2024. Tänä aikana yhdistymissopimus ja selvitysraportti ovat nähtävillä.
- 2) Kunnan/kaupunginhallitus antaa kuulutusaikana jätetyistä huomautuksista lausunnon ja tekee kuntien yhdistymisestä ehdotuksen valtuustolle 22.4.2024.
- 3) Kunnan/kaupunginvaltuusto päättää 7.5.2024 kuntien yhdistymisesityksestä valtiovarainministeriölle. Kuntien valtuustojen esitys tulee olla samansisältöinen.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Otto Koskela

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää varata kuntarakennelain 7 §:n mukaisesti kunnan asukkaille ja muille, jotka katsovat asian koskevan itseään, tilaisuuden tehdä aikavälillä 19.3. - 17.4.2024 huomautus ehdotuksesta kuntien yhdistymisesitykseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.